

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної
освіти**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

НАСТУПНІСТЬ ЗДО І ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і
спеціальної освіти
Протокол №1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Наступність ЗДО і початкової школи
Викладач (і)	Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна
Контактний телефон викладача	0977635767
Е-mail викладача	tamara.marchii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3799
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «Наступність ЗДО і початкової школи» має на меті покращити психолого-педагогічну і методичну підготовку майбутніх фахівців з питань наступності освітньої роботи між закладами дошкільної освіти і початковою школою.

Зміст дисципліни охоплює теоретичні основи наступності дошкільної і початкової ланок у системі неперервної освіти, мету, завдання та зміст програмових документів з актуальних проблем сучасної дошкільної та початкової освіти; специфіку адаптації і готовності дошкільників до навчання в школі; методичні аспекти реалізації принципу наступності в сучасних ЗДО і початкових школах.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти навичок і вмінь використання засобів, форм та методів задля забезпечення реалізації принципу наступності в системі закладів дошкільної і початкової освіти.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- ознайомити майбутніх педагогів зі специфікою реалізації принципу наступності в освітній роботі закладів дошкільної і початкової освіти для подальшого використання у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку і молодших школярів;
- закріпити знання майбутніх педагогів з проблем реалізації принципу наступності в закладах дошкільної і початкової освіти, отримані на лекціях та у процесі самостійної роботи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (КЗ):

- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності:

- КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
- КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
- КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
- КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
- КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

- ПР-02** Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
- ПР-05** Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
- ПР-06** Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
- ПР-12** Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
- ПР-20** Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції	12/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/78

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	012 Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Наступність і спадкоємність дошкільної і початкової ланок у системі неперервної освіти.	2		6
Тема 2. Психофізіологічні особливості розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку.		2	6
Тема 3. Готовність дитини до навчання в школі.	2	2	6
Тема 4. Адаптація дошкільників до навчання в школі.	2	2	6
Тема 5. Вплив дидактичних ігор на підготовку дітей до навчання в школі.		2	6
Тема 6. Наступність у математичній підготовці дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку.	2	2	6
Тема 7. Наступність і перспективність у навчанні дітей рідної мови.	2	2	6
Тема 8. Наступність в організації образотворчої діяльності в ЗДО і НУШ.	2	2	6
Тема 9. Наступність в ознайомленні дітей з природою.		2	6
Тема 10. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в ЗДО і НУШ.		2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 90 балів. Контрольна робота – 10 балів.
Вимоги до письмових робіт	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну письмову контрольну роботу. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних і методичних положень курсу. При цьому студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими фактами він користувався. Контрольна робота – 10 балів.
Семінарські заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з дисципліни, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни. Максимальна оцінка – 10 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та

проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.).

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховуються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Анісімова Г., Нікулочкіна О. З дошкільної ланки освіти в початкову : проблеми наступності : метод. реком. Тернопіль : Мандрівець. 2014. 76 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. Низьковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
4. Дитина: освітня програма для дітей від двох до семи років / автор. колектив; наук. керівник В. Огнев'юк. К., 2016. 304 с.
5. Дитячий садок-школа: актуальні проблеми наступності : монографія / Н. Лисенко, І. Шоробура, Л. Пісоцька [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. 3-тє видання, перер. та доповн. К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. 472 с.
6. Калмикова Л. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний аспекти. К. : Слово, 2017. 425 с.
7. Марчій-Дмитраш Т. Історико-педагогічні засади підготовки дітей дошкільного віку до навчання в школі // Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. 313 с. С. 50-54.
8. Марчій-Дмитраш Т. Наступність навчально-виховної роботи дошкільного навчального закладу і початкової школи: Навчально-методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2014. 72 с.
9. Марчій-Дмитраш Т. Сучасний стан реалізації принципу наступності у підготовці дітей до навчання в школі. *Науковий журнал: Освітній простір України*. Івано-Франківськ, 2019. Випуск 17. С. 147-153.

10. Марчій-Дмитраш Т. Шляхи реалізації принципу наступності в екологічному вихованні дітей в сучасних закладах дошкільної освіти і початкових школах. *Науковий журнал: Освітній простір України*. Івано-Франківськ, 2018. Випуск 12. 222 с. С. 191–197.
11. Якименко С. Інтегрована особистісно-орієнтована технологія - продуктивна технологія наступності дошкільної та початкової освіти: навч.-метод. посібник. К. : Слово, 2016. 302 с.
Додаткова література
12. Забезпечення наступності у навчально-виховній роботі ДНЗ і школи / [уклад. Т. Чала]. Х. Видавнича група «Основа», 2010. 208 с.
13. Корнеєва О. Ваша дитини йде до школи. Поради батькам майбутніх першокласників. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 208 с.
14. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей : навчально-методичний посібник / В. Кононенко, Н. Лисенко, І. Шоробура [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. 2-ге видання. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 296 с.
15. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / [Андрієтти О., Голубович О., Дяченко Т., Ільченко Т. та ін.]. Т.: Мандрівець, 2012. 104 с.
16. Черепаня Н. Підготовка дітей до школи: монографія. Херсон: Айлант, 2007. 168 с.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ТМДОС Марчій-Дмитраш Т.М.